

Nr 55.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 21 § lagen om vägnämnder och länsvägnämnder.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 378, av herrar *Håstad* och *Birke* har hemställts, att riksdagen ville besluta antaga följande ändrade lydelse av 21 § lagen den 30 juni 1943 om vägnämnder och länsvägnämnder:

»Ledamöterna — — — förordnar fyra ledamöter samt — — — suppleant.

Av — — — länet och minst en representera motortrafikanterna.

I — — — länsvägnämnden.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 20 § *lagen den 30 juni 1943 (nr 436) om vägnämnder och länsvägnämnder* har länsvägnämnd till uppgift att verka för att vägfrågor, som äro gemensamma för flera eller alla vägnämndsområden inom länet, erhålla den för länet ändamålsenligaste lösningen. Länsvägnämnd har bland annat att avgiva av Konungen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, länsstyrelsen eller vägförvaltningen i länet infordrat yttrande samt att i övrigt fullgöra vad enligt ifrågavarande lag eller särskild författning ankommer på nämnden. Länsvägnämnden må hos Konungen anföra besvär över beslut, som meddelats av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen eller länsstyrelsen.

Ledamöterna i nämnden utses enligt 21 § av länsstyrelsen samt skogsvårdsstyrelsen (skogsvårdsstyrelserna) och vägnämnderna i länet på det sätt, att länsstyrelsen förordnar två ledamöter samt skogsvårdsstyrelsen (en var av skogsvårdsstyrelserna) och varje vägnämnd en ledamot, dock att vägnämnd i Gotlands län utser två ledamöter. För varje ledamot utses i enahanda ordning en suppleant.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden över motionen från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och 1947 års utredning rörande deceneralicering inom väg- och vattenbyggnadsverket.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har förklarat sig i likhet med motionärerna anse, att motortrafiken borde vara särskilt representerad i länsvägnämnderna och att länsstyrelserna borde tillse att så bleve fallet. Även om länsstyrelserna redan med nuvarande bestämmelser hade möjlighet att utse en dylik representant, har det syntts styrelsen lämpligt att öka det an-

tal ledamöter i nämnden, som länsstyrelse skall utse. Ökning borde emellertid begränsas till en ledamot.

Samma ståndpunkt har intagits av 1947 års utredning rörande decentralisering inom väg- och vattenbyggnadsverket, som till motivering härför anfört i huvudsak följande.

Sedan 1943 års riksdag avslagit Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av ett rådgivande centralt organ på området, riksvägnämnd, däri skulle ingå bland annat representanter för den yrkesmässiga och den privata motorfordonstrafiken, och Kungl. Maj:t sedermera på framställning av en för samarbete mellan länsvägnämnderna bildad organisation, Länsvägnämndernas förbund, beviljat statsbidrag till detta förbunds verksamhet, läser frågan om inrättandet av riksvägnämnd vara ställd på framtiden. Man kan då ställa frågan, huruvida det kan vara för vägväsendet och de därmed samhörande intressena lämpligt att någon eller några av grupperna bliva representerade i de lokala nämnderna.

Vad först beträffar hembygdsvården må allenast erinras om det samarbete, som sker mellan väg- och vattenbyggnadsverket och Samfundet för hembygdsvård genom samfundets vägvårdskonsulent. Till detta samfundets arbete utgår statsbidrag.

I frågan om trafiksäkerheten och erforderliga organ för dess tillvaratagande pågår för närvarande särskild utredning.

Motorfordonsfabrikationens intressen torde ligga så centralt, att en representation i de lokala nämnderna knappast kan vara till särskild nytta.

Beträffande motortrafikanterna är förhållandet ett annat. Med säkerhet skulle representation från deras sida i en riksvägnämnd ha varit till nytta, men även i lokal nämnd bör sådan representation kunna verka till båtnad för såväl vägväsendet som de med vägväsendet förenade intressena. Därvid bör emellertid särskild representation endast ifrågakomma i länsvägnämnd.

Enligt nu gällande bestämmelser för länsvägsnämnds sammansättning består den i regel av dels en representant för varje vägnämnd i länet, dels en representant för skogsvårdsstyrelsen, dels ock två ledamöter utsedda av länsstyrelsen.

Beträffande sistnämnda två ledamöter är stadgat att den ene skall vara representant för städerna i länet. I fråga om den andre angives i departementschefsuttalandet följande:

»För att öka möjligheterna till en allsidig sammansättning synes befogenhet böra givas länsstyrelsen att utse ytterligare en ledamot i nämnden. Jag förutsätter därvid, att denne ledamot förordnas först sedan vägnämndernas representanter blivit utsedda och det sålunda blir möjligt att bedöma, huru en komplettering lämpligast bör ske.»

Det är alltså icke uteslutet att länsstyrelse kan utnyttja denna plats i länsvägnämnden för att motortrafikanterna skola bliva representerade. Länsstyrelsen har emellertid att välja mellan flera intressen, när det gäller att besätta denna plats. Såsom exempel må nämnas industrien, de beslutade lantbruksnämnderna ävensom andra trafikmedel. Vissa länsstyrelser ha som andre ledamot valt en f. d. vägstyrelseordförande, vilket åtminstone övergångsvis kan vara av stort värde, särskilt i de fall, då vägnämndernas ledamöter icke äro f. d. vägstyrelseledamöter. Som regel torde detta hava medfört, att motortrafikanterna för närvarande icke äro representerade i länsvägnämnderna.

Med hänsyn till önskemålet att motortrafikanterna bliva representerade i länsvägnämnderna utan att därigenom andra intressen hindras att bliva representerade, bör antalet ledamöter i nämnderna ökas. Det synes dock

icke vara erforderligt med så stor ökning som föreslagits i motionen. Enligt utredningens mening bör en förstärkning med ytterligare en plats vara tillfyllest. Jämväl denna ledamot bör utses av länsstyrelsen.

Utskottet. Förevarande motion syftar till att inom länsvägnämnderna skapa representation för motortrafikintresset. För detta ändamål föreslås, att antalet av de ledamöter i nämnden, som utses av länsstyrelse, skall ökas från två till fyra. Av de nytillkommande ledamöterna avses minst en skola vara representant för motortrafikanterna.

I likhet med motionärerna finner utskottet det vara av stort värde för länsvägnämnds arbete att nämnden erhåller en sådan sammansättning att företrädare för motortrafikanterna finnes inom densamma. Utskottet är emellertid av den uppfattningen att så för närvarande i allmänhet torde vara fallet. Sålunda torde i regel någon eller några av nämndens ledamöter, oavsett vilket intresse han företräder inom densamma, jämväl kunna betraktas såsom representant för motortrafikanterna. Såsom framgår av den föregående redogörelsen har länsstyrelse att utse två ledamöter i nämnden, av vilka den ene skall representera städerna inom länet. Utskottet förutsätter, att länsstyrelse vid utseendet av dessa ledamöter skall taga vederbörlig hänsyn till önskemålen om att motortrafikintressena i görligaste mån komma att finnas representerade inom nämnden. Med hänsyn härtill och då utskottet anser antalet ledamöter i länsvägnämnd icke utan synnerliga skäl böra utökas, finner sig utskottet icke böra förorda bifall till ifrågavarande motion.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionen II: 378 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 juni 1948.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 51.